

Min sanning

2021-02-06

Bakgrund

Kjells mor, Hjördis född 1915, och hans far, Arne född 1911, träffades och bildade familj i Stockholm. Arne hade tagit examen på KTH 1935 och fick sin första anställning på Boliden med placering i Stockholm. 1939 blev han omplacerad till Rönnskär utanför Skellefteå och blev där ansvarig för en del av smältverket. 1943 sökte sig familjen till Skåne och Skånska Ättikfabriken som senare gjorde en namnändring till Perstorp AB. Arne började som assistent till delägaren och företagsledaren Otto Wendt. Med tiden ändrades arbetsuppgifterna och han blev ansvarig för produktionen och så småningom i samband med chefsbytet, till Olle Naucler, medlem av styrelsen för företaget.

Perstorp AB var 1943 redan då ett företag med många ben som börjat med kemiska produkter och senare utvecklade laminatet "Perstorps plattan", samt gjorde formplastprodukter som t ex den kända svarta toalettsitsen pressad i isolit.

Hjördis och Arne hade 1948 fyra barn Kjell (f. 1936), Birgitta (f. 1938, d. 1948), Lars (f. 1942, d. 1988) och Ann-Katrin (f. 1947)

Samhället

Municipalsamhället Perstorp var som **Kjell** upplevde det indelat i delarna norr om järnvägen och söder om järnvägen.

I den norra delen fanns samhällets centrum med järnvägsstation, affärscentrum, hotell, värdshus, och Folkets Park. Skolan och kyrkan låg i den yttre norra delen.

I den södra delen fanns industriområdet "Glasbruket", företagets hotell, Shell bensinstation, arbetar- och tjänstemanna bostäder, allt tillhörigt Skånska Ättikfabriken, samt privatägda fastigheter längs Hässleholmsvägen och Helsingborgsvägen och mellan bostäderna och fabriksområdet fanns idrottsplatsen. En ny inhägnad på den norra sidan av Ybbarpsån och den äldre söder om densamma.

Segregation

Även om **Kjell** inte upplevde segregation så har **han** senare förstått att det vid den tiden fanns i samhället. Umgänget under skoltid var inget problem men efter skolan gick var och en hem till sitt och sedan lekte man områdesvis. Detsamma med de äldre såsom att arbetarna var på sitt håll, tjänstemännen på sitt och företagets ägare på sitt, Gustavsborg, tre km söder om samhället. Respekten för ledning upplevdes av Kjell som respektfull men hjärtlig. Fram till början av 1950 talet lyfte man

Min sanning

2021-02-06

ömsesidigt på hatten eller mössan vid möte med någon i ledningen. Likaså fick familjen t ex gå före i kön i affärerna.

Familjen Sivander

Familjelivet inom familjen var säkert inte annat än lik omgivningens men som barn tyckte man kanske att man var hårt hållen. Såsom att man naturligtvis ombads att springa ärenden ner till "byn" för att hämta något som behövdes. Sedan skulle läxläsningen göras och därefter kunde man gå ut och leka fram till kvällsmålet vid sextiden. Skulle man fortsätta lekandet så gick det bra men klockan halv åtta skulle alla barn vara hemma för att bli nattade.

1948-05-07

Fredagen började med skolgång, För Kjell senare på eftermiddagen överföring av insamlat papper och glasflaskor till skolkamraten Gunnar. Dessa var medlemmar av scoutkåren och skulle köpa dräkt. Därför samlade de in papper och glasflaskor för att senare sälja och på så sätt få in pengar till denna dräkt. När Kjell hade nått sitt mål gav han bort överflödet till Gunnar.

Efter kvällsmålet begav Kjell sig ned till den gamla idrottsplanen, ca 500 meter söderut, för att spela målturnering med några kamrater. Han lånade sin systers cykel med avsikt att vara hemma i tid före halv åtta. Strax före sju kom Birgitta ner till fotbollsplanen för att hämta sin cykel. Kjell övertalade henne om att få behålla den och hon samtyckte och gick hem.

Halv åtta var Kjell hemma och gick till sängs. Han sade god natt till sina föräldrar genom det öppna sovrumsfönstret. Dessa var nere i trädgården och samtalande bland annat om hur man skulle få bort mullvadarna som förstörde gräsmattan. Kjell somnade. Mitt i natten vid omkring fyratiden hörde han steg i trappan. Nere på första våningen fann han sin mamma och pappa liggande och gråtande på **schäslongen**. De berättade för Kjell att Birgitta inte fanns mera.

Efter att Kjell gått till sängs hade hans far åkt ner till sitt arbete. Kjells mor hade letat efter men inte hittat min syster. Hon åkte ner till min far och berättat att Birgitta saknades. Hemvärnet inkallades och man gjorde kedjesökning i området söder järnvägen. Det hade blivit mörkt så man avbröt sökandet några timmar men då gryningen kom upptog man detta. En av grannarna var jägmästare. Han deltog i kedjan. Någon såg en lega vid vilken det låg en träsko. Hemvärnsmännen fortsatte mot Ybbarpssjön

Min sanning

2021-02-06

medan jägmästaren tänkte sig hur ett rådjur skulle betett sig om det blev jagat. Han följde den vägen och kom strax fram till ett dike med vatten i.

strax norrut såg han ytterliggare en träsko och några meter längre fram en kropp med en sten över huvudet. Det var Birgitta, Kjells syster, som den 20 augusti skulle ha fyllt 10 år. Ofattbart!

Helgen blev lång med mycket aktivitet i samhället. Polisförhör nere i Gästgivargården och många tankar gick genom Kjells huvud om vad som kunde ha skett. Ganska snabbt hade man en trolig gärningsman, Gunnars bror. Denne hade enligt föräldrarna kommit hem och börjat tvätta kläder och skor vilket inte hörde till vanligheterna. Det väckte misstankarna mot honom. På grund av pojkens ålder tog barnavårdsnämnden hand om honom och satte honom på hemlig ort.

Rättegången hölls i Klippan 18 km från Perstorp. Kjell, nedtagen från Veckholm blev förhörd om vad han upplevt. Han minns en fråga om vilken färg min systers strumpor hade. Kjell gissade vita vilket var fel varför han kände det som om vittnesmålet var utan värde. Pojken blev på grund av sin ålder aldrig fälld.

Gunnar fick Kjell aldrig mer umgås med. Han sattes i en annan klass och då det var dags för konfirmation fick Gunnar konfirmeras i Perstorp medan Kjell blev konfirmerad i Norra Möckleby på Öland.

Gunnar finns inte mer men vad Kjell vet skall hans bror finnas i livet.

Inom Kjells familj funderades på vad som kan ha hänt.

En hypotes är att mördaren närmat sig Birgitta och att hon då hotat med att "jag skall allt tala om för min pappa, jag". Han kan då ha blivit skrämmd även om det idag kan tyckas ofattbart men ändå. Därför gjorde Kjell sin flödiga början på denna berättelse. Kjells far var ansvarig för produktionen och var alltså Gunnars fars överordnade. Det kan tänkas ha varit på det viset och att detta utlöste handlingen.

Det som hände blev ett stort riksintresse. Man gjorde en insamling till Birgittas minne och det lär ha givit strax under tio tusen kronor. Jämfört med idag skulle det med en fördubbling vart tionde år bli en miljon trehundra tusen i dagens penningvärde.

Pengarna användes till att måla en Fresk, en kalkmålning på våt puts.

Detta gjordes i skolans nybyggda samlingslokal, aulan. Uppdraget gavs till den kände konstnären Siegård som gav namnet Siesjö till sin medarbetare

Min sanning

2021-02-06

vilken sedan verkade i Perstorp som konstnär och lärare vid Perstorps folkskola.

Skissen till fresken fick Kjell av sin mamma som femtio års present.

./.